

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . 5 » — »
Negyedévre . . . 2 » 50 »
Egy óra . . . — » 85 »
Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. ítélőtábla épületével szemben.

hová az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó fölszólalások intézendők.

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. tábla átellenében,
hová a lap szellemi részé
illető minden közlemény in-
tézendő.

Kéziratot vissza nem adunk.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

A parlament tekintélye.

Pécs, 1898. február 15.

Igazán kétségbe kellene esnie az ellenzéknek, ha legkevésbé is ambicionálná, hogy a kormánypárti sajtó megalégedését magatartásával bármikor is kivívja magának: örködjék bár éber szemmel az ellenzék a kormány tettei fölött, vagy kifáradva vonuljon vissza a meddő küzdelemtől, a rendelkezési alap tollforgató lovagjai hol éktelen dühvel, hol grand seigneuri fitymálással fognak gáncsoskodni, mitsem törődve vele, ha a fejükre is olvassák, hogy tegnap még feketének mondták azt, amit ma mint a legtisztább hőszin fehérret magasztalnak.

Két évvel ezelőtt a költségvetés minden egyes tételénél megragadta az ellenzék az alkalmat, hogy az illető tétellel kapcsolatos visszaélésekre rámutasson: akkor pattant ki a vicinálisták nagy titka, hogyan lehet fából vashidat építeni, akkor esett paralizisbe Pulszky Károly, akkor szellőztették a zalamegyei főispán és még sok másnak az ügyét, a mi mind nagyon kényelmetlen dolog volt a kormányra nézve s azért ennek intésére a kitartott ujságpapírosok előszedték legharagosabb menyköveiket, hogy agyonsujtsák velők a kötelességteljesítő ellenzék, a mely akkor „üres szószátyárkodással akadályozta a kormánypártot a komoly munkában“, még az állami tisztviselők óriási hadát is ráuszi-

tották az ellenzékre, a mely a vita nyújtásával utját állja a kilátásba helyezett előléptetéseknek, sőt egyenesen hazaárulással vádolták a korrupció lovagjainak leleplezőit, mert ezzel az ország becsületét (?) állítják pelengérré a külföld előtt.

Most az ellenzék nem akadékoskodik, hanem álláspontjának egyszerű jelzésével szabad folyást enged a kormánypárt „komoly munkájának“, a szavazásnak — s ime újra kitör a vádaskodás, hogy az ellenzék nem teljesíti kötelességét, mely a kormány ellenőrzésében áll. Ellenzéki képviselőnek nincsen joga hallgatni, mert azokat nem azért küldték választóik az országgyűlésre, hogy ott passzív ellenállással tüntessenek.

Persze ez a passzív ellenállás kétszeresen fáj a jeles kormánypárti tábornak: először, mert így nekik kell kirukkolni szónokokkal, a mi a csupán szavazásra bedresszizott seregnek nem csekély megerőltetésébe kerül; másodsor pedig a vita minden kormánypárti szónoklat mellett sem képes az ellenzék részvétele nélkül komoly parlamenti színvonalra felemelkedni s ez legjobban veszélyezteti azt a hazug látszatot, mintha a Bánffy országgyűlése a történelemben páratlanul álló választási irtóháboru dacára mégis csak a nemzet igazi képviselete s mint ilyen, a legtökéletesebb parlament lenne.

A parlament tekintélye az, a mit a kormány az ellenzék passzivitásától félt,

mert ennek a passzivitásnak a gyökere abban a kifejezett meggyőződésben rejlik, hogy a törvénytelen ségek óriási láncolatával összetoborzott parlament bitorolja a törvényhozó hatalmat s az ellenzék nem hajlandó megtenni azt a szolgálatot, hogy a parlamenti ellenőrzés komoly munkájával neki a törvényes működés színezetét megadja. A fegyveres kézzel leigázott nép hallgat és lesi az alkalmat, hogy lerázhassa a nyakáról az ellenséget, de nem teszi meg az idegen uralomnak azt a szolgálatot, hogy kormányzati tényeinek alkotmányos birálgatásával, javaslatainak vitatásával, vagy talán éppen kivitelre alkalmas eszmék szolgáltatásával azt törvényesnek elismerje.

Igy vagyunk mi a mostani parlamenttel, a melyben meddő minden ellenzéki vita, mert kerüljenek ki abból a legéletrevalóbb eszmék, azok tehetetlenül pattognak vissza a szent párthatalom sziklabástyáiról. Persze a kormány is úgy van ezzel a parlamenti hatalmával, mint a görbe utakon meggazdagodott parvenü a pénzével: tekintélyt akar vele szerezni s ezért lobbantotta a szemére tegnap Darányi miniszter Apponyi Albert grófnak, hogy passzivitásával és ennek az indokolásával rontja a parlament tekintélyét.

Hogyan? Hát Darányi komolyan hinné, hogy van ennek a parlamentnek rontani való tekintélye? Ennek a parlamentnek, a

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

A lányasszony.

— A »Pécsi Figyelő« eredeti tárcája. —

I.

Borus, esős idő van. Unalmas, bántó egyhanguságban hull alá az eső. Egy-egy kövér csepp oda ütődik az ablakhoz s végig foly rajta, hosszú, csillogó sávot hagyva maga után.

Majd meg szél sivit be az ablakon és végig borzongatja azt a nőszemélyt, ki ott az ablaknál valami kézi munkával foglalkozik.

Tar Anna az, a vén leány. Vagy egy harminöt éves ő, de fiatalabbnak látszik. Nem hasonlít a többi vén lányokhoz, nem oly kiállhatatlan, mint azok szoktak lenni.

Még mindig dus barna haját szép kontyba tűzi fel. Az arca sem oly halavány, hanem inkább piros. A szemében is van még valami az elmúlt fiatalságból. Talán egy ábránd, egy gondolat, egy ott felejtett szenvedély ki nem aludt lángja a — multból.

Ilyen Tar Anna lányasszony.

Mert hát biz az ő fejét nem kötötte be senki. Pedig szép volt, gazdag is volt. De hát ki tehet róla, ha sok leánynak az a sorsa, hogy pártában maradjon minden szépsége, gazdagsága ellenére is.

Valami hosszú, fehér vászontéle himez tarka selyemszálakkal. Szeretik ezt a ruhát a lányok. Annyi titkos ábránd, annyi édes emlék fűződik minden egyes selyemszálhoz.

Tar Anna lányasszony is elgondolkodik, míg azokat a finom szálakat rakja, szövi egymásután. Eszébe jut a fiatalsága, a boldog fitalsága. Meg aztán sok minden más is. De ki tudná elgondolni, mi lakozik az ő szívében.

Fel-felsőhajt úgy nagy néha. Ki tudja ismét, milyen emlék szállt el kebléből e szomorú sóhaj szárnyán.

Majd meg összerázkodik fázósan, idegesen. Tán a szél süvítése miatt, vagy ki tudja miért?

Az eső meg csak egyre veri az ablakot.

Kip, kop, kip, kop . . .

II.

Valaki bejött a szobába. Hideg, metsző szél osont be a kinyitott ajtón utána. Anna lányasszony odapillant és aztán olyan boldogan mosolyog.

Egy fiatal leány jött be. Anna lányasszony huga, Tar Ilona.

Fiatal leány, alig tizenkilenc éves. Édes testvére Annának, de azért nem hasonlít hozzá. Az alakja, kinézése, a természete is egészen más.

Anna barna leány, Ilona szőke. Hullámos, arany haját nem köti kontyba, hanem

végig ereszti karsu derekán s úgy köti össze egy rózsás pántlikával. Ibolyakék szemében egy fiatal leány igaz derűje, boldogsága fészkel. Mosolyog ez a szempár mindig.

A természete, no az meg éppen elüt a nényétől. A nénye komoly, gondolkodó, ő meg vidám, gondtalan.

De hát megvan ennek a magyarázata. Korán árván maradtak, s Anna lányasszony nyakába szakadt a Tar kuria minden gondja.

Talán ezért is nem volt ideje a férjhezmenésre gondolni. Ezért maradt pártában.

Most csak a huga boldogsága mindene. Csak egy igaz vágya van, hogy a huga boldog legyen. Nem akar hugának gazdagságot; van annak már. Hanem egy igazán szerető szívet.

Most is erre gondol, mikor az az üde teremtség ott áll előtte.

Vajha boldog lenne, igazán boldog.

Az az unalmas, egyhangú eső meg csak veri az ablakot, kip . . kop . . kip . . kop . .

III.

— Honnan jössz, édes hugom? Milyen piros az arcod, milyen csillogók a szemeid. Mi öröm ért, mi tesz oly boldoggá, mert látom, hogy az vagy.

Tar Ilonka meg nem szól semmit. Odaül a nénye elé a kis lábszékre. Aztán csak mosolyog, olyan boldog, lányos mosolygással.

mely minden parlamenti elvnek a feje tetejére való állításával, pénzzel, fegyverrel, vesztegetéssel, megfélemlítéssel, hatalmi erőszakkal és jogfosztogatással lett összehozva; a melybe nem a nemzet küldött képviselőket, hanem a kormány ültette azokat a választók nyakára; a melyben nem a többségtől függ a kormány léte, hanem a többség existenciáját tartja a markában a kormány.

És éppen Apponyi lenne az, a ki ennek a parlamentnek a tekintélyét veszélyeztetné? No azt elhiszszük, hogy Apponyi veszélyezteti a stilszerűséget ebben a parlamentben, mert az csakugyan nevetséges stilszerűtlenség, hogy csupa szánalmas törpe játssa a hatalmasok szerepét, a mikor az óriás néma tehetetlenségre van kárthatva, de azt már talán Darányi sem hiszi el, hogy lehessen a világon parlament, a melynek tekintélyét egy Apponyi Albert veszélyeztethetné.

Mindenki az után törekszik a legszenvédélyesebben, a mije nincsen, ezért vannak rajta odaát a kormánypárton olyan szörnyű módon, hogy parlamentjük tekintélyén valahogy csorba ne essék, pedig hát hasztalan lenne minden ellenzéki mesterkedés, olyan parlamentnek a tekintélyét sem a legszenvédélyesebb támadással, sem a legkitartóbb passzivitással lerontani nem lehet, a melynek a nemzet szabadon nyilvánuló akarata adta meg a tekintélyt.

De hát éppen abban van a hiba, hogy a mi országgyűlésünkben nincsen meg a parlamenti tekintélynek ez az egyetlen erőforrása, a melyet a hatalomtól kölcsönvett tekintély semmi körülmény közt nem pótolhat.

Az a parlament, a melynek nem a nemzet szabad akarata adja meg a tekintélyt, csak nevetségessé válik, ha a kormányhatalom akar ilyet ráparancsolni, már pedig a tekintélynek nincsen ádázabb ellensége, mint a nevetségesség.

Nem mer a nénye szeméi közé nézni. Látszik rajta, hogy valami nyomja a lelkét, de nem talál utat, módot a közlésére.

Anna meg csak nézi ezt a leányt. És a mig nézi, valami homályos, tán csak rejtett fény beragyog a lelkébe. Sejt valamit. Egy hur rezdül meg a lelkében, a multból.

Egy lejátszott hur, a mely olyan zűr zavaros hangot ad.

Anna szeretne tisztán látni, olvasni a huga lelkében.

Lehajol hozzá, végigsimitja huga sárga haját, aztán csendesesen susog hozzá.

— Szólj, édes virágszálam, mi nyomja lelkedet. Légy igaz szíveddel hozzám. Tudod, hogy szeretlek, hogy a lelkemen viselem a sorsodat, hogy csak neked élek. Hát beszélj. Majd aztán én eligazítalak, ha nem tudod, mit tégy.

Ilonka még mindig nem szól. Csak odahajtja nénye ölébe szép fejét. Anna meg csak azt látja, hogy megnevődnek azok a szép szemek és csakhamar harmatos lesz az a bársonyos, patyolat arca a hugának.

Most már tisztán lát Anna. Azok a néma, csillogó könyecsek hangosan beszélnek hozzá. Óh a lányok nagyon tudnak egymás szeméből olvasni. És Anna leányasszony olvasott a huga szeméből.

— Ez a leány szeretet. Ezek a könyek a boldogság, szerelem könyei.

Hirek.

Pécs, 1898. február 15.

Lányos apa farsang végén.

Mini a nyul, a melyet kilenc agár kerget,
Ugy nyargal az idő, sanyargat, keserget.
Ime egy farsangnak ismét itt a vége.
Gyászba öltözhetik házam egész népe.

Három leányom van s én, a boldog apjok,
Farsangban de sokszor nem alszom miattok.
Linka, Tinka, Minka — fájva nézem végig!
— Oh menybeli Isten, küldj már férjet nekik!!

Pedig mind a hárman átkozottul szépek.
Arcuk hó, szemük tűz, a fogaik épek.
Liljom természetét mind büszkén illegeti.
— De ha szép a lány: ugy több kalap kell neki.

Ez vérzi a szívem, vérzi az erszényem.
Minden mult farsanggal tűnik a reményem.
Rettegek, bánkodom kétségbe kinombá,
Hogy a pártájukra rászárad a rozsdá.

Voltunk az idén is hét avagy nyolc bálon.
— Ah, ugy jön ez nekem, mint egy kínos álom!
Mert ma a férfinép mind makacs, ostoba.
A lány »karját kéri«, de a kezét soha.

Linka, Tinka, Minka örültek, bevültek.
Táncosaik karján libbentek, repültek.
»Ah« a fess hadnagygyal dreisrittezni mi jó!
Elhiszem. De hol van hát a kaució?!

Oh Hamvazó szerda, sötét arcu dátum!
Gyilkos poroszlóként nyomodban a fátum.
Hogy bőjt következik, azt én mélyen érzem.
Jön a cipész s kérdi: van e apró pénzem?

Jön a szabó, dul-ful; jön a kereskedő.
Uj seb nyil, pedig a régi sem heggedő.
Rendes, hogy farsangon bábra, meg ruhára
A jövő termésnek hágnak a nyakára.

Bőjtőlök, vezeklek hamuba és porba.
Linka, Tinka, Minka — nézem őket sorba,
Hogy rendkívül szépek: ahhoz szó se férhet.
Oh menybeli Isten, küldj már nekik férjet!

Ha majd a sok farsang — akárki elhiszi —
Az utolsó földem is magával viszi,
A szucilistákkal akkor versenyt futok.
A »hajléktalanok menhelyére« jutok.

Kajabusz.

De nem szól semmit. Csak hadd sirja ki magát a kicsike, majd utána beszédesebb lesz.

És ugy lett.
Ilonka megtörölte szeméit s aztán odanézett a nénye két szemébe. Ott aztán látta, hogy a nénye kitalálta titkát, most már nincs miért rejtegetni előtte.

Megfogja a nénye kezét s így beszél hozzá.

— Édes néném, boldog vagyok, mint még nem voltam soha. Boldog vagyok, mert szeretek és szeretnek. Ne haragudjál rám, hogy eddig nem szóltam, de nem mertem. Nem volt erőm hozzá. De már nem akartam tovább hallgatni. Ugy-e, nem haragszol édes néném?

A nénye meg csak mosolygott olyan szelid, biztató mosolygással.

— Dehogy haragszom, te bohó leány. Csak szeress, hiszen fiatal vagy. Csak aztán boldog légy. Hát már azt is tudod, hogy téged is szeretnek. Tán már a lakodalmadra is gondolsz; no csak valld be. Azt már nekem is kell tudnom.

— Hát aztán kit szeretsz. Talán szabad tudnom, hogy ki lesz a sógorom?

Hogy elpirult az a leány erre a kérdésre. De aztán mégis csak megmondta. Odahajolt egész közel a nényéhez és csak ugy sugva mondta neki:

— Kit szeretek? Hát Uzor Balázst.

Hogy elsáppadt erre Anna arca.

Napirend 1898. február 16-án.

Naptár: szerda, febr. 16. — Róm. kath.: Julianna — Prot.: Julianna. — Görög-kel. (febr. 4.) Szürop. — Zsidó: Sebat 24. — Nap két 6 óra 49 perckor; nyugszik 5 óra 7 perckor. — Hold két 3 óra 51 perckor éjjel; nyugszik 11 óra 47 perckor délelőtt.

Időjárás: hőmérséklet 4 Celsius fok hideg; légnyomás 754. — Kilátás: a központi meteorológiai intézet jelzése szerint változó felhőzet, hőemelkedés várható, jelentékeny csapadék nélkül.

Színház: »Folt, a mely tisztít.«

— **(Megérkezett millenniumi érmek.)** Az ezredéves kiállításon nyert érmek ma érkeztek le a főispáni hivatalhoz kézbesítés végett és pedig *Little* József, pécsi pezsgőgyáros részére aranyérem, a *pécsi tejcsarnok* és *Suth* Vince villányi bornagykereskedő részére ezüst érem.

— **(Ujságírók a püspöknél.)** A vidéki hírlapírók országos szövetsége képviseletében a pécsi ujságírók ma d. e. 11 órakor tisztelegtek az új pécsi püspöknél. A küldöttséget, mely lapunk szerkesztője, *Pleininger* Ferenc vezetése mellett *Lenkei* Lajos, *Várady* Ferenc, *Ballier* Sándor, *Lincab* Adolf és *Kozáry* Gyula urakból állt, a püspök azzal a lekötelező, magyaros szívélyességgel fogadta, a melylyel már az első találkozásra meghódítja mindazokat, a kik vele érintkezhetni szerencsések. Örömének adott kifejezést, hogy a pécsi sajtó képviselőit magánál láthatja, mert ő élénk figyelemmel kíséri működésüket s elismeréssel konstatálja, hogy az itteni sajtó munkásai hivatásuk magaslatán állnak, a midőn a napi kérdéseket higgadt komolysággal és tárgyilagossággal vitatják meg s a szenvedélyes személyeskedést — bármennyire eltérő legyen is pártállásuk — gondosan kerülik. Majd a vidéki hírlapírók országos szövetsége felől tájékoztatta magát s ennek alapja javára alapító tagsági díjúl nyomban 100 frtot át is adott a helyi választmány pénztárosának, *Lenkei* Lajosnak, aki megjegyezte, hogy ő méltósága már az ötödik püspök, aki ezzel a szövetség alapító tagjainak sorába lépett. A küldöttség ezután őszinte köszönetét nyilvánítva a nagylelkű adományért, bucsut vett a fenkölt

Fölkelt, aztán már ismét mosolyogva szolt hugához:

— Jól van, hugom. Azt kívánom, hogy boldog légy. A többit meg csak bizd rám. — Most pedig hagyj magamra.

Mikor aztán magára maradt, akkor leült az íróasztalához és írni kezdett. Uzor Lőrincnek, Balázs bátyjának írt.

Irta pedig ezeket:

»Tisztelt Uzor Lőrinc uram! Ugy-e nem gondolta, hogy én még valaha Uzor uramnak levelet írok. Pedig látja, megtörtént. Nem a magam baja miatt írok; hisz mi már elfeledtük a multat. A hugom boldogságát félttem, azért írok. Ez a leány szereti a kegyelmed testvéröcscsét, Balázst; és amint a leány mondja, Balázs sem idegenkedik tőle. Ezért írok én most.

Tán még emlékszik valamire a multból. Ezelőtt tán ugy tizenöt esztendővel történt valami — mivelünk. Hát azt nem akarom, hogy az újra ismétlődjék a familiánkban. Ha már én boldogtalan lettem ez életre a kigyelmed csalfasága miatt, hát nem akarom, hogy a kigyelmed öcsce meg a hugomat tegye azzá. Azért járjon utána a dolognak. És ha ugy van, mint hugom mondta, akkor nem bánom, legyen meg a kézfogó minél előbb. Legalább tán majd mi is újra örülni fogunk a fiatalok örömének. Gondolja meg a dolgot Uzor uram és

szellemű főpaptól, aki nemcsak szóval hirdeti, de tetteivel is igazolja, hogy legfőbb célját embertársai javának előmozdításában találja.

— **(A pécsi helyőrség tisztikarának estélye.)** Az előbb január 29-ére kitűzött garnizon-estélyt tegnap tartották meg a nemzeti kaszinóban. A bajtársak, kik az első határidő alkalmával a zavargó sokacok között örködték a rend fölött, azóta már visszatértek s megerősödve táncosokban türelmetlenül várták a daliás hadfiak, hogy kigyuladjanak a nemzeti kaszinó csillarai, beragyogják a gondosan, izlésesen elhelyezett disznóvénnyeket, melyek között a táncterem bejáratával szemben az uralkodó pár mellszobra volt felállítva. A mindig jókedvű, mulatni, mulattatni kész gárda minden tagja még a szokottnál is felvillanyozottabban, vidámabban sürgött-forgott az érkező hölgyek körül, kiket belépésükkor kedves kis táncrenddel ajándékoztak meg. Ezekről a táncrendekről elmondhatjuk, hogy az idei farsang kedves emlékei között az első hely illeti meg őket minden leányszobában, olyan egyszerű és mégis elegáns, olyan kicsiny és mégis olyan sok-sok tánc talált benne helyet. És a sok szép leány, asszony nem hagyta cserben a vendéglátó tisztikart, megjelentek a pécsiek, jöttek a vidékről sokan, annyian, hogy az eddigi mulatságok szépei mellett még egész sereg alig látott bájos hölgy lejtett a zenehangos táncteremben a fáradhatlan, kitűnő táncosok karjaira pehelykönnyen támaszkodva. Még nem volt kilenc óra, midőn az első hölgyvendégek megérkeztek s azután folyton volt dolga a rendezőknek az ujonan jöttek bevezetésével és már az első négyesre állottak fel a párok, midőn még mindig jöttek táncosnők, hogy egy perc múlva már ott forogjanak abban a tarka, szemkápráztató hosszú sorban, mely két kolonra osztva is alig tudott mindannyinak helyet adni. A katonazenekar édesen hullámozó keringőit Rác Gusztó zenekarának tüzes csárdásai váltották fel időnként s ki tudná megmondani, hogy melyiket táncolták nagyobb élvezettel, igazabb odaadással. A mulatságon

időzött egy darabig dr. Fejérváry Imre báró főispán is nejevel, megjelentek azon Zurna Károly tábornokkal élükön a garnizon összes főtisztjei s a polgári előkelőségek közül *Trixler* Károly, *Majorossy* Imre, *Blaskovits* István, *Opris* Péter, *Sável* Kálmán, *Salamon* József, *Pilch* Antal, *Jeszenszky* Lajos, *Koszi* Kamill, *Nagy* Jenő és még igen sokan városunk színejavából. A hölgyek névsora a következő: dr. Angyal Pálné, Alt Jakabné, Boc Alajosné, Buttykay Ádámné, Bauer Zoltánné, Báthory Gézánné, Duka Achillné, dr. Darányi Ferencné, Dobos Lajosné, Dorzánné, Doma Lászlóné, Erreth Antalné, Eizer Jánosné, dr. báró Fejérváry Imrené, Folc Jánosné, Gosztonyi Istvánné, Götz Lajosné, Hillebrand Ferencné, dr. Hrabécy Istvánné, Hoffner Gusztávné, Hoffmann Sándorné, Jilly Alajosné, Jamnicky Istvánné, Kolerus Emilné, Kristóf Béláné, Krizsanics Endréné, Krászony Ferencné, Chinorány Gézánné, Klimó Miklósné, Kiss Zsigmondné, Koszér Jánosné, dr. Leöwy Lipótné, Lenkei Lajosné, Littke Ernőné, Luiser Viktorné, dr. Mendl Lajosné, Mülherr Alajosné, Novák Jánosné, Náhbrácky Gyuláné, Obetko Zsigmondné, Pilch Antalné, Pollák Rudolfné, Pfeffer Lajosné, Rihmer Elekné (Kalocsa), Rihmer Kázmérné, Reberics Imrené, Rosinger Lajosné, Revicky Gyuláné, Sey Lászlóné, Stenzl Alajosné, dr. Stein Henrikné, dr. Szilágyi Istvánné, Szivér Istvánné (Siklós), Szuly Jánosné, Szentgyörgyi Lajosné, Szántó Antalné, Tihanyi Sándorné, Tallián Zsigmondné, Várady Gézánné, Weidinger Jenőné, Zelesny Károlyné, Zsiga Lászlóné. Alt Ilona, Balán Mici, Bach nőv., Börzsöny nőv. (Tolna), Chinorány Izabella, Duka Mileva, Dobos nőv., Dedinszky Olga, Dunst Hilda (Baranyavár), Doma Oktávia, Eizer Ilona, Engel Olga, Elter Mici, Eckensberger nőv., Farkas Krisztin, Folc Elvira, Götz Vilma, Hoffner Viki, Hanny Lenke (Rád puszta), Handwerk Ella, Hillebrand Janka, Jilly Böske, Jeszenszky Irén, Kovácsics Irén, Klimó Emma, Kristóf Mártha, Késmárky Jolán, Leöwy Mártha és Anna, Lutsch Mariska, Löbl Terka, Luiser Margit, Mayer nőv., Mülherr

nőv., Mussong Józsa, Novák Ilona, Obetko Gizella, Ocskay Lenke, Pfeffer Ilka, Petkó Gizella, Preier Gabriella (Szombathely), Polgár Blanka, Putzer nőv., Pilch Böske, Rác Gizi (Nagykanizsa), Rosinger Etelka, Rihmer Margit, Rihmer Böske (Kalocsa), Rihmer Margit (Németbóly), Reberics Gizi, Schnekkenberger Juliska, Sey Vilma, Szuly Gizi, Szivér Mariska (Siklós), Stenzl nőv., Schwarz Vilma, Szentgyörgyi Irén, Tallián Imi, Weidinger Etelka, Vasváry Flóra, Zelesny nőv., Zsiga Gizella.

— **(Hymen.)** *Hümpfner* Gyula főhadnagy, az ötvenkötödik gyalogezred ifju, kedvelt tisztje, holnap tartja eljegyzését *Hanthó* Georgina-Valeria kisasszonnyal, dr. *Hanthó* István, kecskeméti nagybirtokos bájos leányával. Tegnap esküdtek egymásnak örök hűséget *Sebesi* Vilmos aranyművesegéd és *Jambresits* Gabriella kisasszony. Tanúk voltak: *Benczeleitner* József és *Pap* István vállalkozó. — Ma pedig *Rausch* Lőrinc főaknász tartotta esküvőjét *Weidinger* Gizellával; tanuként *Neuler* Ernő bányamérnök és *Nürnbergi* József kereskedő jelentek meg az anyakönyvvezetői hivatalban.

— **(A Katholikus Kör estélye.)** A szombaton tartandó katolikus kör estély igen fényesnek ígérkezik. A rendezőség most ezen az egy mulatságán akarja megmutatni, hogy nem az áldozatkészség és akarat hiánya, de más körülmények gátolták abban, hogy az idei farsangon csak egy mulatságot rendez tagjai részére, míg tavaly többször szerzett azoknak ily kellemes meglepetést. Most katonai és cigányzenekar mellett folyik majd a tánc és a hölgyvendégek csinos táncrendet fognak kapni, szóval nagyon kedélyesnek ígérkezik ez az estély, melyre már is igen sokan készülnek, mint a farsang legutolsó mulatságainak egyikére.

— **(Mohácsiak baja.)** Mohácson tegnapelőtt vagy háromszáz Margittaszigeti birtokos gyűlést tartott, hogy mikép védekezzenek a nagy kárt okozó vadzizek ellen, illetve, hogy a levezetésük óriási költségeit

IV.

Van sürgés-forgás a Tar-kurián. Vendégeket várnak. Uzorék jönnek ma — háztűznézőbe.

Anna lányasszonynak ugyancsak kijut a dologból. Sürgő-forgó, ott van mindenütt.

Ilonka is segít neki. Együtt készülnek a nagy napra.

Hanem mikor meghallják a csengő szavát, az ostorpatogást, hát akkor Ilonka úgy elszalad egyszerre, mintha ott se lett volna.

Uzorék jöttek meg. Ketten vannak. A bátya meg az öcsce.

Anna eléjük siet. Először Lőrincel fog kezét. És a míg beszél vele, úgy kerüli a tekintetét. Balázshoz már vigabban szól.

Uzor Lőrinc aztán odasugja Annának:

— Leányasszony, egy szavam volna magához, de csak úgy négy szemközt.

Hát'szen ugyis csak ketten voltak már, mert Balázs már eltűnt. Az Ilonkát keresi.

De azért Anna bevezeti Uzor Lőrincet a belső szobába. Ott nyugodtan beszélhetnek.

Anna csak várja, hogy az az ember kezdje a beszédet. Ő addig az ablakon néz ki.

Uzor Lőrinc meg csak nézi azt a leányt. Valami titkos, édes sejtelem szállja meg a lelkét. Odamegy Annához, megfogja a kezét. És Anna otthagya, nem vonja vissza. Aztán beszélni kezd hozzá:

— Anna, én ma leánynézőbe jöttem. A kigyelmed hugát kérem meg az öcsém számára. Ugy-e, odaadja?

aztán majd tudassa velem határozatát. Maradtam kigyelmedhez igaz lélekkel — Tar Anna.

Ezt a levelet aztán lovas postával rögtön el is küldte Anna a szomszéd birtokosnak.

Ő maga meg újra visszaült oda az ablakhoz. De tudja Isten, miért, nem ment a munka. A gondolatja másfelé járt. Az ujját is megszurta s a piros vére oda csurrant ki arra a fehér vászonra.

Azt mondják, hogy ha egy leány tüvel szúrja meg az ujját, akkor a kire gondolt, az lesz a vőlegénye.

Tar Anna meg éppen Uzor Lőrincet gondolt. Talán azért is mosolyodott el.

Pedig hátha igazat mondott az a piros vércsepp ott azon a hófehér patyolaton?

De hát Anna leányasszony nem hitt neki. Ezelőtt ugy tizenöt évvel biz elpirult volna erre a gondolatra. Akkor szerette még Uzor Lőrincet fiatalos szívvél, igaz szerelemmel. A férfi is azt hazudta neki.

De hát közbejött valami. Talán a fiatalos dac, vagy ki tudja miért? Szóval elmúlt, eloszlott, vége van.

Most már csak egy ábránd, egy gondolat a — multból. Legalább Anna leányasszony annak gondolja. De azért mégis úgy érzi, hogy a szíve hangosabban dobog, mikor arra az emberre gondol.

Hejh! az a piros vércsepp azon a fehér patyolaton!

Göndör Sándor.

mikép fedezzék. Elhatározták, hogy megkeresik a földmivelésügyi minisztert a több száz ezer forint kárt okozó vadvizeknek a Ferenc csatorna részvénytársaság által való kötelesegszerű levezetése tárgyában. Az értekezlet lefolyásáról mohácsi tudósítónk a következőket írja: A szigeti birtokos gazdák Szabó András és társainak összehívása folytán vasárnap délután nagy gyűlést tartottak a városházánál. A nép künn, az urak benn, azon tanakodtak, hogyan segíthetnének szép csendesen, békeségesen. Egy küldöttség a védgátbizottság tagjainak előadta azon kívánságot, hogy a miniszter által egyedül üdvöztőnek tartott »nagy társulattól« mentse meg őket, s egészítsék ki a meglevő védgátbizottságot választás útján és ebbe ök Jagits József orsz. képviselőt választják a maguk részéről. Ez a kívánság azonban nem volt teljesíthető, mivel Jagits J. nem szigeti birtokos és mint ilyen nem választható a bizottságba. Miután Szabó András a népgyűlés elnöké és Konkoly Antal ügyvédjelöltet jegyzővé választotta, megkezdődött a formális gyűlés. Megalakulás után Német Lipót szigeti birtokos előadta, hogy a földmivelésügyi miniszter 76966/896 sz. határozatával jóváhagyott szabályzat alapján, a szigeti mohácsi érdekeltség védgáttársulás céljából megalakult és bizottságot választott 12 taggal, minthogy ezen bizottság hatáskörébe a vízlevezetés kérdése nem volt utalva és minthogy f. hó 17-ére, úgy a védgát, mint a vízlevezetés érdekében van értekezlet összehívva, mindkét kérdés pedig oly szorosán összefügg, hogy azt csak egy együttes eljárással és az azt vezető együttes bizottsággal lehet célszerűen megvalósítani, indítványozza, az elnök indítványának pótlása gyanánt, hogy a szigeti mohácsi érdekeltség az ő érdekeinek képviselésére a már meglevő védgátbizottságot kiegészíti 12 újabb megválasztott, összesen 24 tagura és ez a 24 tagból álló bizottság teljhatalommal ruháztassék fel. A népnek ez, mint jegyzőkönyv felolvastatott, bele ment a választásba, pedig ök nem ezt akarták, de türelmüket ezzel mutatták meg. Beválasztottak: Freund Sándor, Bakó Gergely, Szabó András, Balázs Mátyás, Vászits Mladen, Német István, Jónás János, Verbán Andria, öreg Odri István, Husz János, Beck András, Auber István, akik már a 17-iki értekezleten is képviselni fogják a szigeti-mohácsi érdekeltséget. Mire Szabó András elnök a gyűlést feloszlatta. A nép még akarta hallani Jagits József orsz. képviselőnek pénteken a Margitta-szigeti vizek levezetése érdekében az országgyűlésen mondott beszédét és ezt Pribék József közkívánatra fel is olvasta. A közigazgatási hatóság részéről dr. Buzás László szolgabíró volt jelen, akinek azonban semmi teendője nem akadt. Hiszen nem is kíván joggalant a nép; egy kis jó akarattal a kormány férfiai segíthetnének rajtuk. Különösen Frigyes főherceg bellyei uradalmától függ igen sok. Meglehet, hogy azoknak van igazuk, akik azt mondják, hogy úgy a Ferenc csatorna társasággal, épen mint a nevezett uradalommal nem bir a kormány és eme tehetetlenségnek köszönhetik a mohácsiak a küszöbön álló nyomort, ami ha bekövetkezik, hogy mit fog eredményezni, nem is jó reá gondolni annak, aki a nép igazi elkeseredését látja már most is. Gyors segítség mindent elháríthat, sőt jóvá is tehet.

— **(Az utolsó előtti thea-uzsonna.)** A pécsi jótékony nőegylet a jövő vasárnap, f. hó 20-án, tartja utolsó előtti thea-uzsonnáját saját helyiségében. Mint értesülünk, a rendezőség ez alkalomból igen meglepő és érdekes műsort fog összeállítani, hogy a farsang vasárnapját mindenki jól eltölthesse. Természetesen tánc is lesz.

— **(Műkedvelők Mohácson.)** A »mohácsi kath. legényegylet« vasárnap este, a mohácsi iparosok olvasóköreinek helyiségeiben, az egyesület javára műkedvelői előadással egybekötött táncestélyt rendezett. A »Kis Fruskát«, a budapesti népszínház pályázatán dicséretet nyert fővárosi életképet adták Füredi Józseftől, az érdeklődő közönség óhajára *másodszor*. Hogy a szindarabot csakugyan az érdeklődő közönség egyenes kívánságára ismételték, bizonyítja annak oly számu megjelenése, hogy a disztermet mondhatni zsufolásig megtöltötték és a derék műkedvelők játéka iránt az egész előadás alatt folyton élénk figyelemmel viseltettek. De az is igaz, hogy a szereplők azt a gyakori tapsot, melyet gyakran nyílt színen is kaptak, derekasan kiérdemelték. *Magáth* Erzsébet Pancija, *Dóci* Etel Mariskája és *Sipos* Mariska Kiskusnéja is jobb volt, mint amennyit műkedvelőktől várni lehetett. *Hamberger* István Miskájában egy jó színészt és nem iparos ifjút találtunk. *Kis* Károly a Laci fiu szerepében remekelt, átérezte szerepét; *Márton* János Zaplatyokban az igazi, semmiből urrá lett tót atyafit testesítette meg; *Stendl* Antal Kinizsi Makszi valóságos zsidó dialektusával és eredetiségével olyan hüen adta a divatos házasság közvetítőt, hogy a feltűnő csekély számban jelen volt ujhonpolgártársainknak nem kellett pírulni rajta. A többi szereplő is valamennyi jól megállta helyét. A közönség kitűnően mulatott, az egyesület az eddigi jó hírnevét, most már műkedvelői játékaival is megalapította és a közönség meleg érdeklődését a jövőre nézve biztosította magának. Ebben az eredményben az oroszánrészt *Horváth* Mihály belvárosi káplánt illeti, a ki tapintatos vezetéssel az egyesület ifju tagjait a korszerű társadalmi élettel megismerteti és a helyes irányban vezeti. Az előadás után reggelig táncolt a fiatalság. A táncestély bevétele 197 frt 55 kr., beleértve az 52 frt 55 kr. felülfizetést.

— **(Szédelgés diósgyőri papirral.)** A pécsi kereskedelmi és iparkamarától vett értesítés szerint a dunántúli vármegyékben egy szédelgő egyén a diósgyőri papirgyár képviselőjének adja ki magát s diósgyőri papirra megrendeléseket gyűjt. Minthogy a diósgyőri papirgyár sem utazókat, sem semmiféle más kereskedelmi képviselőket nem alkalmaz, az említett megrendeléseket gyűjtő a közönséget megtévesztve, jóhiszeműségét kihasználja s a megrendelőnek külföldi selejtes árut küld. E körülményt azzal hozzuk az érdekeltek tudomására, hogy diósgyőri papirszükségletüket közvetlenül Kolba M. fia diósgyőri papirgyárostól szerezzék be. Sajnálatos azonban azon körülmény, hogy a diósgyőri papirgyár, mely a legjobb minőségű meritett papírt gyártja, nem oly nagy berendezésű, hogy az ország minden vidékéről jövő megrendeléseknek eleget tehessen s így néha kénytelenek a megrende-

lők silány minőségű géppapírral pótolni ebbeli szükségletüket. Ezért igen ajánlatos volna a diósgyőri papirgyárt lehetőleg kibővíteni.

— **(Az égő gyufa.)** Nagy-Székely község határában gróf *Wimpfen* Simon erdejében tűz ütött ki. Az erdő fái mintegy tíz holdnyi területen leégtek s a kár több száz forintra rug. A tűz keletkezésének oka vétkes gondatlanság volt s a legnagyobb valószínűség szerint úgy támadt a tűz, hogy valaki égő gyufát dobott el az erdőben, mely a száraz avart meggyújtotta s lángbaborította az erdő nagyrészét, mire a pusztító tűznek gátat tudtak vetni.

— **(A farsang utolsó polgári bálja.)** Még egy polgári bál lesz az idén a Vigadóban, az a melylyel *Herczenberger* József táncitanító búcsúzik el egy időre volt tanítványaitól, hogy egy pár hó leforgása után újra kezdje a tánc kedves művészetére tanítani azokat, kik még járatlanok benne. Sok-sok generációt tanított ő már Pécsen táncolni, sok tekintélyes polgára van a városnak, a ki ifju korából ismeri még ezt az örökifju fáradhatlan táncitanítót, ki fölött nyomtalanul látszanak az évek elrepülni. Polgári báljával most ügyes meglepetést tartogat az azon megjelenők számára, lesz a táncrenden mindenféle táncfajból a melyeknek nagyobb részét ő tette Pécsen ismeretessé; a legjobban és legszebben táncolók részére jutalmakat tűz ki s előreláthatólag sok lesz majd a pályázó és a néző is szombaton este a vigadóban, hol *Farkas* Sándor zenekara fogja a talp alá valót szolgáltatni.

— **(A vendéglősök szikvizgyár szövetkezetének közgyűlése)** ma tartott meg a Vigadóban a részvényesek élénk részvétele mellett. *Dollinger* András elnök meleg szavakban üdvözölte a megjelent tagokat és felhívta dr. *Flóris* Endre ügyészt, az igazgatósági és felügyelő bizottsági évi jelentések felolvasására, mit a közgyűlés egyhangulag tudomásul vett. A leköszönt igazgatóság helyébe egytől-egyig újra megválasztottak a régi tagok. Elnök lett *Dollinger* András, alelnök *Pótsa* József, igazgatósági tagok Szabó Sándor, Sebők Gyula, Klentz Alajos, Graumann János, Csonka István, Cserta Antal és Ivánovics József. A felügyelő bizottságba választottak Jakab Imre, Cirják Antal, Naschitz Adolf, Fischer Simon, Hirschfeld Sámuel, Benkő József és Skrobay István. A törzsjegyek után 1000 frt nyeresemény fog 1898 május 1-én Ullmann M. K. cégnél kiosztatni, többi 1212 frt 07 kr. nyeresemény pedig a tartalékalap javára fordítatik. A tárgysorozat utolsó pontja volt Frank József üzletvezető kizáratása; mit a szövetkezeti ügyész által ismertetett indokok alapján a közgyűlés egyhangulag elfogadott.

— **(Elfogott körözött egyének.)** A gyönki csendőrség egyszerre két lopásért körözött egyént fogott el. Férfi az egyik, leány a másik s a végzet, a mely összehozta őket, együtt jutatta most a börtönbe is. *Kovács* József, magyarzsámoli születésű, az elfogott csavargó; a nő pedig *Botos* Erzsébet, nagyatádi illetőségű. Mindkettőt még a múlt évben elkövetett lopások miatt körözöttette a gyönki járásbíró s ők folyton bujkáltak az elfogatás elől. Most végre kézrekerültek és elfogják venni méltó büntetésüket.

— **(Feltört pince.)** Balázs Imre, bükkösi lakosnak, a pincéjét egyik éjjel ismeretlen tettesek feltörték s elvittek onnan egy pár hordó bort. Hasonlóképen jártak el Klein József szomszédos pincéjével is, melyből szintén elemeltek pár hordó bort. A károsok feljelentésére a csendőrség megindította a nyomozást a pincefosztogatók kilétének kiderítése végett.

— **(Cigányvér.)** Nem hiába régi cigány familiából származnak Kalányos Mari és Kalányos Teréz, fiatal cigányleányok, de nem is tudnak meglenni lopás nélkül. Bár még alig járnak a tizenhatodik életévükben, mégis voltak már többször lopásért megbüntetve és általános ismerik a hirüket a falvakban, a merre járnak szoktak. Legutóbb Bisztrícén fordultak meg s ottan is elloptak Varga Jánostól egy csapat baromfit. A szerencse azonban most nem nagyon kedvezett nekik, mert még a határban elfogták őket s bejutottak ismét a börtönbe, a hová a cigányvér hajtja őket.

— **(Kirabolt kápolna.)** Istentagadó tolvajok foglalkoztatják Bába község lakosságát. A bátai róm. kath. hitközség kárára ismeretlen tettesek a hegyen levő kápolna ablakait kitörték és azon keresztül a kápolnába hatoltak, a honnan egy barna szövet, egy fehér vászon és egy fehér gyolcs oltárterítőt elloptak. A nyomozás folyamatban van.

— **(Ismét sztrájk.)** Frigyes főherceg mohácsi birtokán a szocialista izgatók ismét sztrájkot akartak szítani. A sztrájk kikiáltását tegnapi terveztek, de mivel a hatóság gyor-

san tudomást szerzett tervükről és megtette a kellő intézkedéseket, a sztrájkból nem lett semmi.

— **(Olcso hus.)** Olcso hushoz jutottak azok a még eddig ismeretlen jómadarak, a kik Sellyén kiasták Hajdu József házafalát s a kamrába behatolván, onnan egész kocsiderékre való sertés húst elvittek. S volt is mit elvinniök, mert Hajdu kamrájába előtte való nap vitték át Weber József és Kalmár Ferenc is a sertés husukat, hogy azt Hajduéval együtt majd felfüstölik. A tettesek, úgy látszik, megszimatozták, hogy a kamarában sok a hus s ezért kockáztatták meg a betörést, a mi sikerrel is járt, mert még most sem akadtak a nyomukba.

— **(Véres verekedés.)** A téli időszakban Szegzárdon a polgár fiatalság gyűlhelye a fonóház, ahol a leányok pergetik a rokkát, s közben járja a mese és az élc, míg azután megjönnek a legények és táncra perdülnek tamburaszó mellett a párok. A szeretkezésnek a fonóházak a melegágyai, a hol addig szövik a szerelem szálait, míg azután az anyakönyvvezető és a pap elé kerülnek, hogy frigyüket kössék és áldják meg. Ha csak ez történnék a fonóházakban, az nem volna nagy baj, hanem mig ennyire kerül a dolog, addig nem egy véres verekedés színhelyévé teszik a fonóházakat. A fonóházi véres verekedések bünkrónikáját most ismét egygyel szaporították. Iszlistekker Ferenc, szegzárdi gazda, fonóháza előtt vívtak adáz harcot esteli 9 órakor az ellenséges érzelmű fiatal

legények botokkal és éles késekkel. A verekedők közül legvérengzőbb volt Vesztergombi István és Pósta Lajos, akik jobbra-balra szurkálták a legényeket. Életveszélyes sebet kapott Fehér János és súlyosan megsebesültek: Budai Ferenc és Támer József. A verekedő legényeket a csendőrség bekísérte a bírósághoz.

— **(A munkás-szakegyletek helyisége.)** A pécsi munkás-szakegyletek főhadiszállása tudvalevőleg a gyár-utca 7. szám alatti helyiségben van, melyet Hirschfeld Sámuel sörgyárostól Novák József vendéglős bérelt három évre. A munkás-szakegyletek 1896-ban vonultak be a helyiségbe és Hirschfelddel tiz évre szóló haszonbérletet kötöttek. Ma aztán egész váratlanul felmondta Hirschfeld a szakegyleteknek a helyiséget és kijelentette, hogy egy hónapi határidőn belül, tehát március tizenötödikére a szakegyletek a helyiségből kihurcolkodjanak. Az előzetes felmondást tegnap egy megbízott munkással teljesítette a tulajdonos. E megbízott — természetesen csak hallomásból — azt hozta fel a felmondás okául, hogy gazdájára a hatóság ráparancsolt, hogy a szocialista elemeknek darázsfszékül szolgáló szakegyleteket ne töltsék meg vendéglői helyiségében. A szakegyleteket most legközelebb tanácskozássra hívja össze a vezetőség s mivel a bérleti szerződés csak 1906-ban járna le, annak feltételeihez fognak ragaszkodni. S ha kihurcolkodnak is a helyiségből, azt csak május elsején teszik, mert a köteles háromhavi felmondáshoz szintén ragaszkodnak. Érdekes, hogy annak idején maga a tulajdo-

az én tiszta, szép, jó leánykám talán már más férfit választott magának, amíg én bolyongok idegen országokban és megcsalom őt.

Nem, nem hallgatom tovább ezt az ostoba muzsikát. Mi közöm a matróz szerelmi komédiájához, engem ugyan meg nem indít a siránkozása. Pityeregjen, ha úgy tetszik neki, a harmonikáján, de azt a szivességet ugyan meg nem teszem neki, hogy az ő nyögdécselését szavakba öltöztessen. Nem, semmi szükségét sem érzem annak, hogy gyászoljak szomorúság nélkül. — — — Az én erszényem és az én szivem még nem volt kárvallott soha, mert a nők egyikből sem kértek többet maguknak, mint amennyit jószántamból magam adok nekik.

XXIV.

Délelőttökint valami megmagyarázhatatlan nyugtalanság kerget ki az utcára. Cél nélkül bolyongok a városban, mégis sietve járok, nehogy valaki: jóbarát, vagy ismerős hozzám csatlakozzék. Egyedül akarok lenni.

Keresek valakit a tömegben és nem ismerek senkit. Gyakran megesik velem, hogy két ismerős szem mosolyog reám és én elfelejték a kalapomhoz nyulni. Ugy szaladgálok, mint a kutya, a ki elvesztette a gazdáját. Ha egy fiatal leány bolyhos boával védett nyakát meglátom, rohanok utána, a könyökömmel csinállok utat az emberforgatagban s mikor lihegve elértem, csüggedten fordulok vissza. Csalódtam. És esténként, hogy ha halálra fáradtan hazaértem, megfogadtam mindig, hogy most már véget vetek ennek a badar regényeskedésnek.

Pedig ilyesmiről sohasem hallottam. A rejtély tehát megoldatlan marad.

Nem panaszkodhattam. A szabadságomat úgy élveztem, ahogy az okos ember csak élhet egy ilyen szép, nagy, erényes városban, mint a mienk.

Nem kellett kikürtölni, hogy szabad vagyok. Az ilyesvalaminek magától megy szét a hire. És eljöttek a régi barátnők, no meg ujak is, szeretetreméltóan tudakozódni a becses hogylétem után.

Nem akartam feledni. És felejtettem.

Hol volt Mária? Nem tudtam. Hetek multak és én nem láttam őt, hirt sem hallottam felőle. Bevallom igazán, vártam, hogy írjon. Mindeztideig azt tapasztaltam, hogy a régi kedves szivében, akármilyen forrón és hosszsan mondjon is istenhözadót, a válás után mindig marad valami olyas érzés, amiről expressz-ajánlottan tudósít bennünket. Mária azonban hallgatott, mint a sir. Bizonyos, hogy érdekelt volna az írása, de legjobb mégis így, ahogy volt. Elfelejtett engem, ahogy én őt elfelejtettem.

A multságaim és a dolgaim nem is engedtek időt a visszaemlékezésre. Mert dolgoztam is. Mit? Légvárakat építettem, szép álmokból asszonyokat teremtettem, szavakkal festettem és a festékből verseket faragtam.

De a mulatozásra legtöbb időt szántam, mert Máriát már egészen elfelejtettem.

XXII.

Elfelejtettem! Óh szép, puha szárnyu madara a feledésnek, röpködj álmaim fölött és kergesd el az emlé-

nos tárgyalt a munkás-szakegyletekkel, sőt a házat meg sem vette addig, míg a bérszerződést meg nem kötötték s épen a szakegyletek céljaira megfelelő helyiségeket s a nagy kert-helyiséget e célból rendezte be. Így hát bizonyára bejátszott a hatóság keze is a felmondásba s csak azt csodáljuk, hogy most nyílik fel a hatóság szeme s nem látta már kezdetben, hogy a szakegyletek a munkás önképzésen kívül mással is foglalkoznak! A szakegyletek vezetősége nyugodtan vette tudomásul a felmondást; egyedül Hirschfeldet akarta ma egy küldöttség meginterwiewolni, de őt nem találták otthon. Helyette az ügyvezetője írásban is átnyújtotta a küldöttségnek a felmondást, — a mi ellen most már a vezetőség szerződésben biztosított jogaihoz folyamodik. Bizonyára érdekes lesz, hogy mint fog eldőlni ez a legujabb — szocialista-ügy!?

— **(Asszonyok harca.)** A Hajdu-familiában Pellérdén nincs valami nagy barátság az asszonyok között. Három asszony tartozik a familiába, de ezek közül az egyiket, *Hajdu* Ferencné, a másik kettő sehogysem akarja tűrni. Ezért van, hogy az asszonyok között aztán napirenden volt mindig a perpatvar, a mely a napokban véres kimenetelű lett. Ugyanis özv. *Hajdu* Józsefné és ifju *Hajdu* Józsefné rátámadtak a gyűlölt menyecskére és azt véresre verték. Az asszony áldott állapotban lévén, a kiállott ijedség az állapotára is végzetességgel járt, mert most otthon súlyos betegen fekszik, a mellett, hogy több sebet is juttattak neki emlékül ellenfelei. A harcias

asszonyokat feljelentették a pécsi kir. törvényszéknek.

— **(Leégett asztag.)** *Scheffer* János, hidasdi lakosnak, a *Kremmer*-féle malom mellett levő asztagja egyik közelebbi éjjel kigyuladt és porrá égett. Hogy a tűz miből keletkezett, a vizsgálatnak nem sikerült kipuhatolnia. A leégett asztag nem volt biztosítva; a kár azonban nem nagy, mivel az asztag felét éppen a tűz előtti napon hordatta haza a gazda.

— **(Beszámoló.)** A pécsi jótékony nőegyletnek szombati jelmez-táncestélyén bevétel volt 700 frt 63 krajcár, kiadás 189 frt 15 krajcár; tehát a jótékony célra *tiszta jövedelem* maradt 511 frt 50 kr. Felülfizettek: dr. *Fejérváry* Imre báró 30 frtot; *Blaskovics* István, *Erreth* János, *Stein* Henrik dr., *Wiesner* Rajmár, *Sauska* Jenőné urnő, *Zurna* Károly tábornok 10—10 frtot; *Jánosi* Engel Gyula, *Darázsi* Ödön, *Kelemen* Mózes, *Vaszary* Gyula, *Herbert* János, özv. *Rimeszerné* urnő 2—2 frtot; *Erreth* Antalné urnő 3 frtot; *Blum* Béla dr. 5 frtot; *Balogh* Károly, *Bánffay* Simon, *Vaniss* Sándor, *Kiss* Zsigmond, *Justus* L., *Breining* N., *Kirschl* N., *Lauber* Rezső és *Krausze* Ignác 2—2 frtot.

— **(Megölte a pálinka.)** Nagy szenvedélye volt a pálinkaivás *Szikora* Józsefné decsi napszámosnőnek, a ki minden keresményét a rut italra adta, mely most halálát okozta. Az iszákos asszony halála előtt elment a korcsmába, a hol addig dalolt s ivott a lelkét-testet ölő pálinkából, míg egyszerre csak kékülni kezdett, mit a korcsma-

ros látva, kivitte a szabad levegőre, hogy majd ott jobban lesz. A szabad levegő azonban már nem használt a 70 éves részeges asszonynak, mert összeesett és meghalt. E szomorú példából mindenki megtanulhatja, hogy a pálinka gonosz ital, a ki iszsza, hamar meghal, mint néhai való jó *Csatár* Zsigmond mondotta.

— **(Pénz a padlásán.)** Egy magyar-üröggi özvegyasszony furcsán járt most azért a rossz szokása miatt, hogy a pénzét a padlásán rejtgette. Tegnap ugyanis kiment hozzá Pécsről az unokája, *Kovács* György, egy tizenkétéves fiú, a ki aztán unalmában még a ház padlására is felnézett, hogy ott eltöltse az időt. A padlás zugait járva, egy sarokban egy kendőbe kötve negyven forintot talált, melynek nagyon megörült és zsebretevé, mikor hazajött, átadta az anyjának, azzal, hogy jó lesz neki, mert hiszen úgy találta. Azonban, hogy s hogy nem, az öreg asszony, mikor a fiú hazajött, felment a padlásra, hogy ott rejtgetett pénzét megnézzé. Megrémült aztán, mikor a pénzt nem találta sehol és mivel senki más nem járt a padlásán, csak az unokája, bejött utána a városba és itt rémületében, hogy a pénze el ne vesszen, egyenesen a rendőrségre szaladt s ott előadta az esetet. A fiút és anyját a rendőrségre citálták s mikor az asszony megtudta, hogy a pénz az anyjé s annak házapadlásán találta a fia, nyomban visszaadta az egész pénzt az öregnek. Az bizonyára jobb helyen tartogatja majd ezután a pénzét s nem rejti a padlásra, tanulván a most kiállott ijedségből.

kezés molyjait, hogy ne gondoljak vissza *Mária* szépségére. A vágyakozásomat altasd el a te fakó nótáiddal, hogy fel ne ébredjen a szívemben.

Mária nincs többé. Hallod? El kell felejtenem, *Máriának* többé nem szabad létezni az én számomra. Üres szemekkel gunyosan nézel rám. Nem hiszel nekem? El akarsz röpülni mellőlem?

Te hűtlen madár, el akarsz hagyni? Nem, ezt nem szabad tenned. Ne hagyj egyedül a kísérteteimmel. Nap-pal, ha a fény elkergeti őket, akkor ám távozzál, de most ne repülj el, most, hogy éjszaka van.

Sohasem hittem volna, hogy olyan nehéz felejteni.

XXIII.

Az ablaknál ülök és kitekintek a fehér éjszakába. Ma havazott először. Olyanok az utca-könyökök, a házak szögletes födelei, mintha gyapottal tömték volna tele. Fehér a hid is, mely a csatorna fekete vizén áthajlik és a kikötőben a bótól csillogó hajók olyan fantasztikusak a ködös éjszakában, mintha álomkép volna az egész.

Ünnepélyes csend. Az utcákon nem jár ember, hanem a régimódis, tornyos házak minden ablaka ki van világítva. A legtöbb lakásba szabad utja van a szemnek; itt egy család a vacsoránál ül, ott egy fiatal nő veri a zongorát.

Fejem a kezemre hajtom és nyitott szemmel álmodom. A gondolataim kuszán gomolyognak körülöttem és formátlan alakok rajzolódnak agyhártyámra. Valami mondhatatlan vágy epeszt; érzem szívemben a sajogását, de nem tudnám megmondani, mi után sóvárgok.

A közelben valahol harmonikáznak. Bizonyosan valamelyik hajó födézetén mulat egy matrözlegény. Megerőltetem a szemem. Már látom is az alakját a fehérfenyű éjszakában. A födézetén ül és játszván a furcsa muzsikán, lassan előre-hátra himbálódzik a teste.

Az ilyen hangszer csak akkor fejez ki érzést, ha a hullámokon át uszik a hangja, a tiszta, csöndes levegőégen keresztül. Az egyszerű szív sóhaját hűen és megkapóan tolmácsolja ilyenkor, a vágyakozást a messze szülőföld, az édes anya, az elhagyott kedves után.

A harmonika-szó lágyan, reszketve hangzik a csendes éjszakában. Ugy panaszkodik, mint a gyermek. Mindenki megérti, akinek a szomorúság hangja nem egészen ismeretlen. Hallgatom a dalt, mintha mondaná valaki:

»Bolyongok idegen országban, ahol nem értik meg a beszédem. Nagy városban voltam, a sok sietve jövőmenő emberek között, de senki sem hederített rám. Sehol sem ismerem olyan zugolyt, ahol otthonosan érzénem magamat. A pajtásaimmal a korcsmába mentem. Voltak ott leányok is, szépek és sokan voltak ők és nevettek rám mindnyájan, mivelhogy pénz csörgött a zsebemben és mivel nagy és erős ember vagyok. A poharakkal integettek, sőt az egyik mellém ült és kedves barátjának nevezett. A mámornak vége lett. Oda lett a pénzem és még sem volt részem a tiszta örömben. Az én boldogságom nem erre lakik. Bizony nem, hanem messze, messze, sok-sok mértföldnyire innen. Megcsaltam az én ártatlan, szép, jó leánykámot és úgy térek majd vissza hozzá, mint a földönfutó koldus. Idegen emberek között buslakodom, akik azonban nem törődnek az én bajommal és sirok, mert attól reszket a szívem, hogy

— (**Kémény-tűz.**) Telefonon jelezték a központi tűzorségnek, hogy *Engel Gyula*, szigeti-országut 51. szám alatti házában kémény-tűz támadt. A tűzoltóság hamarosan a helyszínén termett és a tüzet elnyomta, mielőtt még kárt okozott volna. A tűz a kéményben levő sok korom miatt keletkezett, a mit most ki sem kell tisztítani, mert hiszen — kiégett.

— (**Nincs káros.**) Megirtuk a múlt héten, hogy az ausztriai Cilliben elfogtak egy *Zorin Ferenc* nevű szökevényt, a ki bevallotta hogy Pécsen egy kereskedésből a bolti kasszából 25 forintot lopott el. A cillii hatóság megkereste a rendőrséget, hogy a káros kilétét derítse ki. A nyomozás azonban sikertelen maradt. Nem akadt gazdája az ellopott huszonöt forintnak s bár a tolvaj tettét maga ismerte be, még se számoltathatják meg érte, mert hiszen nincs káros, a ki büntetését kívánná s a ki beigazolná, hogy az elfogott szökevény vallomása való.

— (**Tolvaj cseléd.**) *Löwenfeld József* dencsházai korcsmárost, régebb idő óta lopta a cselédje, *Kalmár Erzsébet*. Bort, sört, pálinkát, élelmiszert és gabonát vitt haza mindig a jó ismerőseinek, a mig most rajta nem vesztett. A tolvaj cseléd ezzel nemcsak magát, de vagy hét embert kevert a bajba, a kiket orgazdaságért vonnak kérdőre. Mert a káros feljelentette az esetet a szentlőrinci járásbírósnál, hogy a tolvaj cseléd és társai elvegyék méltó büntetésüket.

— (**Elveszett pénztárca.**) Elveszett egy pénztárca, melyben három darab ötförintos volt. A becsületes megtalálót kéri a káros, hogy adja át a pénztárcát tartalmával együtt a rendőrségen, hol illő pénzbeli jutalomban fog részesülni.

— (**A szomszédasszony büne.**) Herenden szomszédok egymással *Nagy József* és *Szabó Mártonék*. Összeszolgál a kertjük is, melyből szabad átjárása van így tél idején az aprójószágoknak az egyik portáról a másikra. *Nagy Józsefné* azonban azt vette észre mostanában, hogy az ő tyukjai sorban eltűnnek s vagy öt darabot mikor hiába keresett belőlük, a szomszédasszonyára gyanakodott, hogy az fogta el őket. *Szabó Mártonné* *Deli Borbála* asszonyomnál aztán házkutatást tartott a csendőrség s az eltűnt aprójószágból három darabot nála meg is talált. A többit már eltette láb alól a jó szomszédasszony, a kit e büneért majd a pécsi kir. járásbírósnak fog kérdőre vonni.

Művészet, irodalom.

○ **A suhanc.** Konti operettje került tegnap előadásra, gyér számu hallgatóság előtt. Természetes, hogy ez a szereplő színészeket is nagy mértékben lehangolta úgy, hogy siettek szerepüket lehető gyorsan lepergetni. Elismerés illeti *Józsi* személyesítőjét, *Ligeti Marit* és *Hunyadit*, mint *Moren* tábornokot. Melettük megállították a helyet *Perényi*, *Borbély* és *Bognár*, utóbbi élénk derűtséget keltett *Zola* viccével. Megemlítés nélkül azonban nem hagyhatjuk, hogy talán még sem illik Franciaország peerjének szalonjában egy vendégnek fejét a pamlagra lenyomni.

Törvénykezés.

§ **Göre Gábor** bíró ur bölcsességével lehet megáldva az a közeli községbeli bíró, a ki az alább közölt bizonyítványt állította ki hivatalos megkeresésre, saját kezű irással, a mint itt következik: **Bizonyítvány.** Alulírott községi előljárói hitelesen tudjuk és bizonyítjuk, mely szerint **N. N.** hosszuhetényi születésű és illetőségű, **X-i** mint lakos, bárki legyen felebarátja tőle huzalkodik, mert szórakodó és civakodó ember, községi képviselők között botrányt és csufolódást tesz, egyik szomszédjával sincs békével, szórakodó és civakodó már a kir. járásbírósnak kétszeri büntetése után még sem tanul, a nép között ámitó és bujtogató, nagy ravasz ember kimondva botrány viseletű. Kelt **Z-ben** 1897 év, november 24. **X. I.** bíró.

§ **Névnapi utóhangok.** *Nagy József*, dráva-palkonyai gulyás, 1895. március 19-én nagy József-napot tartott. Be is rugott annak rendje és módja szerint, de azért mikor a bor és pénz már elfogyott, még mindig többet kívánt. Elment *Vilhelm Pál*, tulsó ravicai korcsmároshoz és kért tőle pálinkát hitelbe. Az vonakodott neki adni, mert látta, hogy már is részeg és alighogy megszabadult tőle, elment a Dráva partra dolgozni, hol egy, a *Báli János*nak és *Páli József*nek tulajdonát képező, elsülyedt malom helyreállításával foglalkozott vagy harminc munkás. Csakhamar megjelent itt *Nagy József* is, vállán puskával, kezében fejszével és halálra kereste *Vilhelmet*; az egy darabig el tudott rejtőzni előle a többi munkások között, de végre is rátalált üldözője és rákiáltott: »No, állj ki célba.« Persze, hogy az ijedt ember megállás helyett nyakába szedte lábait és futott ész nélkül, mig a fenyegetőzőt a többi emberek megakadályozták a további üldözésben. Másnap azonban még nem aludta ki a berugott ember mámorát, hanem újból *Vilhelmet* kereste a munkások között, fejszével kezében, mire azok közül *Báli János*, *Csepeli Péter* és *Duránszky János* lefogták, kezét, lábát összekötötték és elmentek kocsin, hogy a hatósághoz szállítva, annak átadják. Azonban az felhasználva az időt, ugrálva háza felé haladt s kiáltásaira neje és sógornője előjöttek és feloldozták kötelekeiből. Ezek voltak az előzmények, melyek miatt feljelentés nem történt, hanem a tulajdonképeni hecc ugyanazon év június 10-én folyt le, a mikor *Báli János* és *Csepeli Péter* együtt pálinkáztak a *Vilhelm* korcsmájában és épen akkor odavetődött *Nagy József* is, de már most józan állapotban s így meglehetősen alábbszállott bátorsággal, mig *Báli János* már ugyancsak be volt törülközve s bár nem valami jó szemmel nézett *Nagyra*, megkínálta egy-két kupica pálinkával. Az ivott is, nehogy megsértse őket, de iparkodott mielőbb bucsut venni tőlük és elindult hazafelé. Ennél sem kellett több *Báli János*nak. Kényszerítette a korcsmárost, hogy töltsen meg puskáját és adja át neki, majd a *Csepeli* kezébe nyomott egy fejszét és ráparancsolt, hogy jöjjön vele *Nagy* után, a mit az meg is tett, mert félt, hogy még őt lövi le és neki indulnak az elmenekült felkeresésére. Mikor meglátták *Nagyot*, *Báli* lekapta a puskát válláról és utána lőtt a sötétben, mire az berohant lakásába, és az ajtót bereteszelte maga után.

A konyhaajtót *Báli* parancsára *Csepeli* csakhamar betörte a nála levő fejszével és ekkor a konyhából fellőtt *Báli* a padlásra még egyszer, hova a bennlevők menekültek s így vártak egészen reggeléig, azaz *Báli* még egyszer visszament a *Vilhelm* korcsmájába és rávette azt, hogy a fegyvert újból megtöltse. Hajnalban újra fellőtt a padlásra kétszer s azután beszüntette az ostromállapotot. Ilyenképen derült ki a törvényszék előtt tegnap tartott végtárgyaláson a tényállás, mihez még az járult, hogy *Vilhelm* vallomása szerint ő megtöltötte ugyan a puskát *Báli* fenyegetéseire, de mindannyiszor csupán löport tett abba, csak egy már régóta bennelevő töltés volt néhány szem söréttel ellátva. *Báli* pedig azt vallotta, hogy ő nem emlékezik az egész dologból semmire, mert csak másnap délután ébredt fel a zabvetésben, hova lefeküdt, sem kalap, sem fejsze, sem puska nem volt akkor nála. A törvényszék az enyhítő körülmények tekintetbe vételével csupán magánlak megsértése miatt marasztalta el 6 havi fogházra, mig személyes szabadság megsértésének vádjáról, a miért *Nagyot* megkötözte, *Csepelivel* és *Duránszkyval* egyetemben, felmentette, mivel azt bűn elkövetésében akadályozták meg. *Báli* megfeleltette az ítéletet, de felelt az ügyész is súlyosbításért.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése február hó 15-én. (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) Ma a közoktatásügyi tárcát tárgyalták a Házban. Nehány kisebb fontosságú bejelentés után *Sámuel Lázár* szólalt fel pártolólág a javaslat mellett.

Wlassics miniszter hosszabb beszédet mond, melyben első sorban a közoktatásügyi fontosságát fejtegette; a népoktatás képezi alapját és forrását az állam külhatalmi állásának; nagy mérvben kárhoztatandó a felekezeti szűkkeblőség, mi a közoktatásügyi felvirágzását hátráltatja; hangsúlyozza, hogy különösen fontos az iskolák szaporítása a nemzetiségek lakta vidékeken, de szükséges ez még annál is inkább, mert a most fennálló iskolák mellett a tankötelesek 20% nem részesül oktatásban. Szabályozni kell okvetlenül a tanítók fizetését is. Tervbe vette állami leánygimnázium felállítását s ezzel kapcsolatban dicsérettel emlékezik meg a középiskolai tanárokról, kik elismerésre méltó buzgalmat fejtenek ki. Felemlíti, hogy a művészetek nálunk nem állanak oly magas fokon, a minőre azt emelni kellene; részéről ezen baj okának megbeszélésére és lehető elhárítására törekedni fog és anketten fog e tárgyban összehívni. Üdvösnek tartaná, ha a muzeumban előadások tartatnának. Beszéde befejeztével kéri a javaslat elfogadását.

Hock János művészeti életünk hanyatlásáról beszél. Német hatás érezhető nálunk. *Metsző* gunynyal szól a német iskolarendszerről; lelkesülten a franciaérol. Frappáns hasonlataival, chauvinizmusra való felhívásával nagy hatást ért el. Kijelenti, hogy a magyar képzőművészet felvirágozásáért utolsó lehelletig harcolni fog.

Utána *Zsigárdy Gyula* beszélt s ezzel az ülés beveződött.

